

משנה:

היה רוכב על החמור: ירד ויתפלל.

ואם אינו יכול לירד-יחזיר את פניו.

ואם אינו יכול להחזיר את פניו-יכוין את לבו כנגד בית
קדשי הקדשים.

היה מהלך בספינה או באסדא-יכוין את לבו כנגד בית
קדשי הקדשים:

גמרא:

ת"ר: היה רוכב על החמור והגיע זמן תפלה-אם יש לו מי
שיאחז את חמורו ירד למטה ויתפלל.

ואם לאו-ישב במקומו ויתפלל.

רבי אומר: בין כך ובין כך ישב במקומו ויתפלל לפי שאין
דעתו מיושבת עליו.

אמר רבא ואיתימא רבי יהושע בן לוי: הלכה כרבי:

ת"ר:

◦ סומא ומי שאינו יכול לכוין את הרוחות-יכוין לבו כנגד אביו

שבשמים. שנא' (מלכים א ח) "והתפללו אל ה'"

◦ היה עומד בח"ל-יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל שנא'

(מלכים א ח) "והתפללו אליך דרך ארצם"

◦ היה עומד בארץ ישראל-יכוין את לבו כנגד ירושלים

שנאמר (מלכים א ח) "והתפללו אל ה' דרך העיר אשר בחרת"

◦ היה עומד בירושלים-יכוין את לבו כנגד בית המקדש

שנאמר (דברי הימים ב ו) "והתפללו אל הבית הזה"

◦ היה עומד בבית המקדש-יכוין את לבו כנגד בית קדשי

הקדשים שנאמר (מלכים א ח) "והתפללו אל המקום

הזה"

◦ היה עומד בבית קדשי הקדשים-יכוין את לבו כנגד בית

הכפורת.

◦ היה עומד אחורי בית הכפורת-יראה עצמו כאילו לפני

הכפורת: נמצא עומד במזרח מחזיר פניו למערב,

במערב מחזיר פניו למזרח, בדרום מחזיר פניו לצפון,

בצפון מחזיר פניו לדרום. נמצאו כל ישראל מכוונים את

לבם למקום אחד.

א"ר אבין ואיתימא ר' אבינא: מאי קראה? (שיר השירים ד)

"כמגדל דויד צוארך בנוי לתלפיות": תל שכל פיות פונים

בו:

אבוה דשמואל ולוי כי הוו בעו למיפק לאורחא הוו מקדמי
ומצלי וכי הוה מטי זמן ק"ש קרו.

כמאן?

כי האי תנא דתניא: השכים לצאת לדרך מביאין לו שופר
ותוקע, לולב ומנענע, מגילה וקורא בה, וכשיגיע זמן ק"ש-
קורא.

השכים לישב בקרון או בספינה מתפלל וכשיגיע זמן ק"ש
קורא.

רשב"א אומר: בין כך ובין כך קורא ק"ש ומתפלל כדי
שיסמוך גאולה לתפלה.

במאי קמיפלגי?

מר סבר תפלה מעומד עדיף

ומר סבר מסמך גאולה לתפלה עדיף.

מרימר ומר זוטרא הוו מכנפי בי עשרה בשבתא דרגלא
ומצלו והדר נפקי לפרקא.

רב אשי מצלי בהדי צבורא ביחיד מיושב כי הוה אתי
לביתיה הדר ומצלי מעומד.

אמרי ליה רבנן: ולעביד מר כמרימר ומר זוטרא?

אמר להו: טריחא לי מלתא.

ולעביד מר כאבוה דשמואל ולוי?

אמר להו: לא חזינא להו לרבנן קשישי מינן דעבדי הכי:

Shulján Aruj, Oraj Jaim 89

1 זמן תפלת השחר מצוותה שיתחיל עם הנץ החמה כדכתיב ייראוך עם שמש אם התפלל משעלה עמוד השחר והאיר פני המזרח יצא ונמשך זמנה עד סוף ד' שעות שהוא שליש היום ואם טעה או עבר והתפלל אחר ד' שעות עד חצות אע"פ שאין לו שכר בתפלה בזמנה שכר תפלה מיהא איכא:

8 בשעת הדחק כגון שצריך להשכים לדרך יכול להתפלל משעלה עמוד השחר וימתין מלקרות ק"ש עד שיגיע זמנה (אם אפשר לו לקרות ק"ש על הדרך דהיינו שיתכוין בפסוק ראשון וכמו שנתבאר לעיל סי' נ"ח) (ב"י בשם הרשב"א) ואע"פ שאינו סומך גאולה לתפלה הכי עדיף טפי שיתפלל בביתו מעומד ממה שיתפלל בזמנה והוא מהלך ויסמוך גאולה לתפלה: